se za to pokládá, že poměr poručenský trvá stále tam, kde byl založen, byť i poručenec měnil potomně své bydliště. Řídí se tudíž při poručenství, jak založení poměru, tak i vzájemná práva poručníka a poručence, týmiž zákony, totiž těmi, které platí v místě zřízení poručenství. Zásady tyto podstatně modifikuje předpis § 300 o. o. z. totiž, že nemovitosti podléhají zákonům okresu, ve kterém se nacházejí. Důsledně pak stanoví § 225 o. o. z., že v tom případě, když rakouský poručenec má v cizině nemovitosti a naopak když cizozemský poručenec má nemovitosti v Rakousku ležící, dlužno zříditi pro tyto statky soudem dle jich polohy příslušným oddělené a samostatné poručenství neb opatrovnictví.

Právo spolčovací viz Spolky.

Právo stanné (náhlé).

I. Pojem.

Stanné právo stotožňuje se často s právem válečným a souvisí také s vývojem vojenského soudnictví ve věcech trestních. Stanné právo je zrychlené trestní řízení, které v občanském soudnictví ve věcech trestních jen výjimečně a sice tenkráte platnosti nabývá, když za velikého nastávajícího nebezpečenství spůsobem nejrychlejším potlačeny býti mají zločiny a delikty, jež veřejnou bezpečnosť ohrožují. Trestní řád v 25. hlavě pojednává v §§ 429—447 o řízení stanného práva.

II. Činy trestné, na které se stanné právo vztahuje, jsou:

1. vzbouření, když ostatní zákonné prostředky nestačí k jich potlačení. Prohlášení, že nastala nutnosť stanného práva, učiní správce země, dorozuměv se s presidentem sborového soudu druhé stolice a s vrchním státním zástupcem. Je-li však nebezpečí v prodlení, je také přednosta politického okresního úřadu oprávněn, dorozuměv se s presidentem sborového soudu první stolice a se státním zástupcem prohlášení to učiniti;

2. když v jednotlivých nebo ve více okresích vražda, loupež, žhářství neb zločin veřejného násilí dle § 85 tr. z. způsobem zvláště nebezpečným se vzmáhá. V takovýchto případech prohlásí ministr vnitra dohodnuv se s ministrem spravedlnosti nutnosť stanného práva;

3. když přečiny proti opatřením proti moru takovým nebezpečným způsobem se množí, že toliko rychlým, odstrašujícím řízením přítrž tomu učiněna býti může (§ 12 cís. pat. ze dne 21. května 1805, č. 731 sb. z. s.).

III. Prohlášení stanného práva.

Prohlášení, že stanné právo nastalo, budiž bez průtahu ve všech obcích, pro které nařízeno bylo, za víření bubnů a hlaholu trub vyhlášeno, obecním úřadům sděleno, vyhláškami na veřejných místech, veřejnými listy, dle okolností i s kazatelny ve všeobecnou známosť uvedeno a také generálnímu nebo vojenskému a zeměbraneckému velitelství korunní země oznámeno, by toto podřízené vojenské neb zeměbranské sbory o tom zpravilo. Při vyhlášení stanného práva v případě vzbouření budiž zároveň vydán rozkaz, že každý je povinen varovati se veškerého odbojnického srocování, popuzování k tomu a účastenství a podrobiti se veškerým nařízením vrchnosti, která tato vydá, by zločiny ty potlačila, jinak že každý, kdo se po vyhlášení stanného práva zločinem tím vinen stane, dle stanného práva souzen a smrtí trestán bude. Dle poměrů může stanné právo též jen proti těm býti vyhlášeno, kdo takovýto zločin zvláštním způsobem, určitě označeným, spáchají.